

Чернівці

Ваш гід по місту

екскурсійна інформація, карта маршруту та навігаційні вказівки
для тих, хто хоче самостійно оглянути старе місто

«Ваш гід по місту» розрахований на туристів, які хочуть самостійно ознайомитися з Чернівцями так само, як з екскурсоводом. Маршрут охоплює усі визначні місця і пам'ятки архітектури старого міста та є адаптованим варіантом оглядової екскурсії по Чернівцях. Його пішохідна ділянка становить близько 3,5 км, а відносно тривалі переїзди на початку та наприкінці маршруту здійснюються тролейбусом.

■ Трохи історії

Чернівці – обласний центр з населенням понад 250 тис. жителів, розташований на південному заході України у передгір'ї Буковинських Карпат на пагорбах долини річки Прут.

Історія міста бере початок від фортеці Черн, що постала імовірно в середині XII ст. (1153 р.), на лівому березі р. Прут для охорони південних рубежів Галицького князівства та торгового Берладського шляху, який вів із нижнього Подунав'я до Галича. Це місто згадується серед інших в «Списку городів руських дальніх і ближніх» як Черн на Пруті. Можливо, ця назва походила від чорних дубових, перекладених чорноземом, стін фортеці. Очевидно, від слова Черн походить й назва міста Чернівці.

У середині XIII ст. (1259 р.) ця фортеця була знищена на вимогу монгольського воєводи Бурундая, а мешканці перебралися на правий берег р. Прут, де заснували нове поселення в районі сучасних вулиць Сагайдачного і Барбюса.

З середини XIV ст. край увійшов до складу новозаснованого Молдовського князівства. 8 жовтня 1408 р. Чернівці вперше згадуються в історичних документах – грамоті молдавського господаря Олександра Доброго «Уставництво о митах». На той час місто слугувало митним пунктом, через який проходив торговий шлях, що сполучав Львів з Північним та Західним Причорномор'ям. З 1457 р. Чернівці стали центром волості. У 1538 р. місто у складі Молдовського князівства потрапило під зверхність Османської імперії.

Населення Чернівців у другій половині XVIII ст. складалося з православних та євреїв, які мешкали у 200 хатинах. У місті було три православні церкви: Успіня Пресвятої Богородиці, Св. Миколая, Св. Параскеви, споруджені з дерева. Діяла у місті дерев'яна синагога, а самі євреї жили власною общиною (кагалом).

Після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. у північні волості Молдови було введено австрійські війська, які зайняли й Чернівці. У 1774 р. згідно з Кючук-Кайнарджійським мирним договором місто і вся Буковина увійшли до складу Австро-Угорської імперії. У «габсбурзький» період своєї історії (до листопада 1918 р.) Чернівці власне й отримали свій образ європейського міста з характерним для Австро-Угорщини типом архітектури та міської інфраструктури. У цьому найвіддаленішому на схід місті імперії сформувався космополітичний, поліетнічний склад населення. Клімат «габсбурзьких» Чернівців творили різноманітні релігійні та культурні традиції українців, румунів, поляків, євреїв, німців (німецький вплив був особливо сильним).

З середини ХІХ ст., коли місто з'єдналося залізницею зі Львовом і Яссами, Чернівці стали прикордонною вузловою станцією. Потяги везли на Північ і Південь, Схід і Захід ліс, цукор, худобу, вовну, сіль. В місті були відкриті товарна біржа, палата торгівлі і ремесел, поштамт, телеграф, Буковинський ощадний та філії іноземних банків. В Чернівці прийшов європейський капітал, почався будівельний бум; прокладені і вимощені нові вулиці, побудований водопровід і каналізація. 4 жовтня 1875 р. указом цісаря Австро-Угорщини Франса Йосифа було відкрито університет. Святом для всіх чернівчан став пуск у 1897 р. першого трамваю.

У роки Першої світової війни Чернівці потрапили в центр бойових дій, у результаті чого в місті тричі за роки війни змінювалася влада і лише 3 серпня 1917 р. остаточно відновилася влада австрійського імператора. Внаслідок поразки у війні розпочався розпад Австро-Угорщини і 3 листопада 1918 р. українці Буковини прийняли ухвалу про створення Західно-Української держави та побажали «прилучення української часті австрійської землі до України». Проте 11 листопада 1918 р. Чернівці були окуповані румунською армією. 30 грудня 1918 р. король Румунії Фердинанд I підписав законо-декрет про об'єднання Буковини з Румунією.

28 червня 1940 р. згідно з нацистсько-радянським пактом Молотова-Ріббентропа Північна Буковина з Чернівцями відійшла від Румунії до Радянської України. Відповідно до цього пакту з Чернівців було репатрійоване майже усе етнічне німецьке населення, що нанесло місцевому поліетнічному колориту непоправної шкоди. 2 серпня 1940 р. було створено Чернівецьку область у складі УРСР.

У роки Другої світової війни під час німецької окупації 1941-1944 рр. до Чернівців повернулася румунська влада (Румунія тоді була союзником фашистської Німеччини). Війна не принесла значних руйнувань місту: були зруйновані кілька будинків на Центральній площі та Поштовій вулиці, підпалено Темплі. 29 березня 1944 р. до міста повернулася радянська влада.

Після здобуття Україною незалежності у 1991 р. місто поступово відновлює свій старий урбаністичний колорит та повертається до історичних коренів.

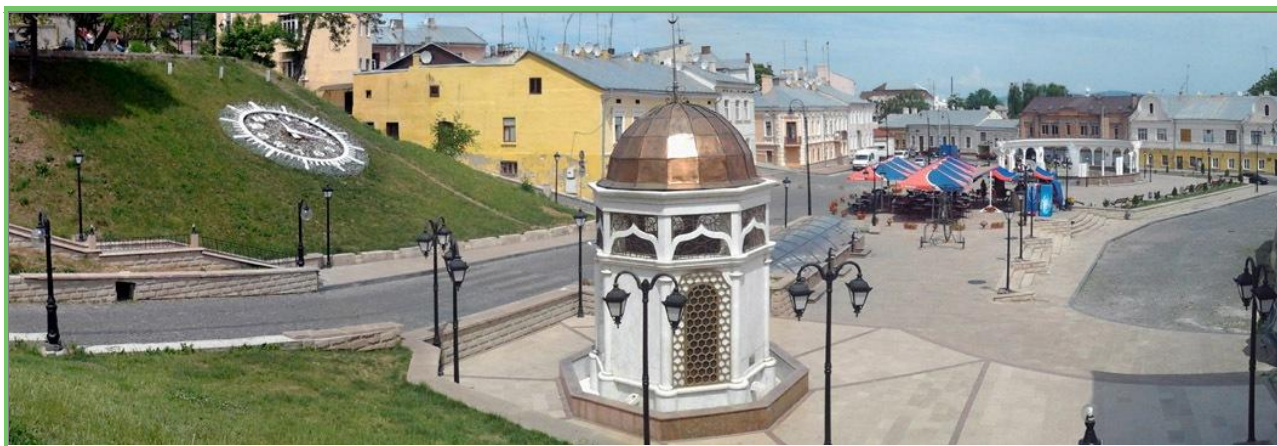

Вітаємо Вас у Чернівцях! Якщо Ви приїхали поїздом, то перейдіть на протилежний від вокзалу бік вул. Гагаріна, сядьте на тролейбус № 3 або № 5 і проїдьте одну зупинку в напрямку до центру міста. Радимо Вам скористатися тролейбусом, оскільки подолати зтяжний підйом пішки буде доволі виснажливо. Вийдіть на наступній зупинці «Театр ляльок» (чернівчани її ще називають «Шкільна» або «Боженко»), перейдіть вулицю Головну та, обійшовши спереду будинок «Корабель», вул. Шолом-Алейхема. Ви знаходитесь на колишній площі Святого Хреста, проте не затримуйтеся тут – Ви сюди ще повернетесь. Підніміться пару кроків до початку вул. Шкільної (колишня Боженко) та пройдіть цією вулицею до «Турецького мосту». Там ліворуч відкриється панорама Турецької площі.

Якщо Ви приїхали автобусом чи розмістилися в готелі десь в місті, то відшукайте найближчу зупинку тролейбуса № 3 або № 5 та проїдьте ним в напрямку до залізничного вокзалу до зупинки «Театр ляльок» (чернівчани її ще називають «Шкільна» або «Боженко»). Тепер Ви знаходитесь на колишній площі Святого Хреста, проте не затримуйтеся тут – Ви сюди ще повернетесь. Знайдіть початок вул. Шкільної (колишня Боженко) та пройдіть цією вулицею до «Турецького мосту». Там ліворуч відкриється панорама Турецької площі.

Якщо Ви подорожуєте автомобілем, то їдьте одразу на Турецьку площу. Там є зручна парковка, де можна залишити автомобіль. Маршрут прокладений таким чином, що закінчується неподалік від Турецької площі, отож Ви туди повернетесь по вул. Сагайдачного.

■ Турецька площа

За молдавсько-турецьких часів до кінця XVIII ст. Чернівці своїм виглядом нагадували радше велике село. Розкидані поміж пагорбами хатини міщан були оточені городами та садками, тож до такої забудови якнайменше пасувало поняття «архітектурний ансамбль». Тодішнє середмістя охоплювало невелику територію схилу та низини в районі сучасних вулиць Головної (на самому початку), Шолом-Алейхема, А. Барбюса, Петра Сагайдачного, Турецької та прилеглих до них вуличок і провулків.

Єдиним з трьох майданів тодішніх Чернівців, що зберігся дотепер, є Турецька площа. За австрійської доби вона була безіменна, але вирізнялася своєрідними «турецькими» назвами. Тут пролягала вулиця Турецька. Ця старовинна назва зникла з карти міста лише за радянського часу та знову з'явилася на початку 1990-х. Сьогодні, як і колись, ця вулиця збігає з півдня до площі попід **Турецький міст**. Біля мосту знаходиться криниця, яку чернівчани за традицією називають Турецькою. Поруч з нею стоять Турецькі лазні, куди ще й досі ходять попаритися. Всі ці назви пов'язані з турецьким військовим гарнізоном, який був розквартирований у Чернівцях на початку XVIII ст. Саме туркам міські легенди приписують спорудження мурованої криниці та добротного кам'яного резервуару для води, а також мурованого мосту над вулицею Турецькою.

Першою ланкою в цьому ланцюгу «турецьких» назв була **Турецька криниця**, що слугує городянам уже не одне століття, і яку за її тривалий вік неодноразово перебудовували. Ще з австрійських часів її шпиль увінчував півмісяць, надаючи їй екзотичного «турецького» вигляду. Це й визначило її назву, а попервах криницю називали Господарською чи Княжою – від назви церкви, яка колись стояла поруч. У 1793 році криниця була капітально відремонтована і неподалік був установлений пост жандарма, який мав слідкувати, щоб воду брали лише для пиття. Криниця довгий час була місцем, де православні християни святкували Водохрещення. Воду з джерела брали також для єврейської мікви – ритуального басейну іудеїв.

З криницею пов'язана романтична легенда про кохання турецького паші до простої української дівчини. Зустрівши її якось біля криниці, де красуня брала воду, він до нестями закохався в неї та запропонував стати однією з його дружин. Горда дівчина відмовила йому. Тоді паша заборонив міщанам брати з криниці воду. На другий день дівчина прийшла до криниці, але коли зраділий паша підійшов до неї, вона кинулась у криницю і втопилася.

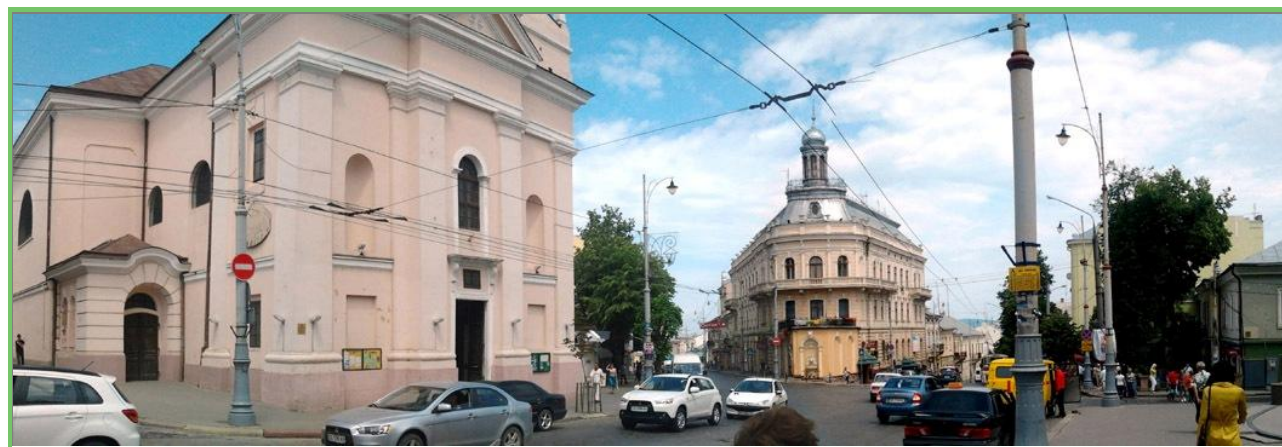
На стику вулиць П. Сагайдачного і Турецької колись стояла дерев'яна церква Успіня Богородиці. Побудована між 1709 і 1716 рр. молдавським господарем Ніколаєм Маврокордатом, вона носила назву Господарської чи Княжої і користувалась значними привілеями. Ця церква належала до дерев'яних храмів Буковини хатнього типу й була подібна до церкви Святого Миколая, яка, до речі, й сьогодні знаходиться на старому місці. На відміну від неї церкву Успіня Богородиці у 1876 р. перенесли на міську околицю – Калічанку, де вона знаходиться й тепер.

До 600-літнього ювілею міста Турецька площа була реконструйована. Тут капітально відремонтували Турецьку криницю та відновили резервуар для води біля неї, на майданчику з північного боку збудували фонтан на взірць давньоримських руїн, а на крутому схилі біля мосту розмістили квітковий годинник. Посеред площі зостався великий залізний велосипед, «забутий Гулівером». Тож площа набула вишуканого вигляду зі старовинним шармом і стала улюбленим місцем відпочинку чернівчан.

Поверніться пішки по вулиці Шкільній до перехрестя з вул. Шолом-Алейхема й Головною – колишньої площі Святого Хреста, тобто туди, куди Ви приїхали тролейбусом. Назва цієї вулиці походить від першої школи, яка з'явилась тут на початку австрійської доби у 1784 р. На жаль, вона не збереглася, натомість на своєму місці залишилась споруда колишньої другої чернівецької школи з меморіальною дошкою про те, що тут навчався майбутній великий румунський поет – Міхай Емінеску.

■ Колишня площа Святого Хреста

Площа Святого Хреста знаходилася на роздоріжжі теперішніх вулиць Шолом-Алейхема, Шкільної й Головної. Звідси наприкінці XVIII ст. розпочалася забудова міста новоспеченою австрійською владою. Площа стала, власне, першим архітектурним ансамблем австрійських Чернівців: мурований костел Воздвиження Святого Хреста разом із адміністративними спорудами – «Генеральським домом», гауптвахтою та сусідніми кам'яницями – надали їй привабливого, насправді європейського вигляду. Від цієї тоді центральної площі в усі кінці міста розходилися вулиці, які забудовувалися й подовжувалися разом зі зростанням Чернівців.

Площа Святого Хреста, щоправда, не довго утримувала статус головної – на початку XIX ст. цю роль почав перебирати на себе майдан Ринок – майбутня Центральна площа. Сьогодні колишня площа Святого Хреста завдяки «будинку-кораблю» та костелу Воздвиження Святого Хреста є однією з архітектурних окрас Чернівців.

Перший кам'яний будинок у Чернівцях з'явився саме на площі Святого Хреста. Він був побудований австрійською адміністрацією у 1780 р. – це так званий **8 «Генеральський дім»**. З самого початку тут розмістились військова адміністрація та суд; а від 1787 р. ця споруда, що постійно обростала різними прибудовами, була осідком також для окружного старости й окружної канцелярії, пізніше – для крайового суду та інших канцелярських установ. У дворі «Генеральського дому» була школа верхової їзди, а у залі відбувалися концерти і вистави.

На початку жовтня 1823 року в «Генеральському домі» гостювали два імператори, які тоді володіли половиною Європи: австрійський цісар Франц I та російський цар Олександр I. Їхня тижнева зустріч у Чернівцях була присвячена виробленню спільного ставлення щодо цілої низки нагальних питань європейської політики.

По інший бік площі знаходиться римо-католицький **15 костел Воздвиження Святого Хреста**. Це перший мурований храм чернівецького середмістя, який з його високим шпилем на довгий час став архітектурною домікантою міста. Будувати його почали у 1787 р. за дорученням австрійського цісаря Йосифа II, який роком раніше відвідав Чернівці. Імператор сам визначив місце для нового кам'яного храму та не пожалкував на будівництво грошей. Зводити костел взялися одразу ж, але будували надто довго – аж 27 років! Йому постійно не щастило: то через прорахунки архітекторів двічі обвалювалась вежа, то потім він горів.

Храм збудований в єзуїтському стилі. Прототипом його є костел в Римі. Цьому стилю підпорядкований живопис, скульптура, прикладне мистецтво храму. Він також увібрав в себе багато барочних мотивів. Фрескові розписи на стінах і стелі заповнені стилізованими квітковими мотивами, які символізують вічне дерево, дерево життя. Вражають сім неоготичних вітарів, а також орган, який ще в 70-х роках XIX ст. здобув дві медалі, у Відні та Парижі, як найкращий за тембром європейський орган. На бічній стіні святині зберігся найстаріший на Західній Україні сонячний годинник, який костелу передав на зберігання один з австрійських монастирів. Він по сьогоднішній день показує віденський час.

Десь наприкінці XIX ст. на самому розі теперішніх вулиць Шолом-Алейхема й Головної виросла одна з примітних архітектурних споруд старого міста – ¹⁴ «**будинок-корабель**», який старожили ще називали «шіфою». Будівля своїм виглядом справді нагадує корабель, що немовби пливе серед вулиць Чернівців. Оригінальне архітектурне вирішення будинку посприяло народженню романтичної міської легенди, яку переповідає з уст в уста вже не одне покоління городян.

Буцімто жили колись два брати: один був підприємцем у Чернівцях, а другий – капітаном, що ходив далекими морями. І коли той моряк вийшов у відставку, сухопутний брат покликав його назад до рідного міста. Брати придбали ділянку в центрі міста й звели добротний будинок. Та позаяк капітан тужив за морем, то будинок спорудили подібним до корабля: зі звуженим фасадом, що, наче форштевень, розтинає потоки доріг, відкритим майданчиком на другому поверсі, який нагадує палубу, й башточкою у вигляді щогли. Носова частина «шіфи» була прикрашена невеличким фонтаном у формі голови лева і чашею-раковиною, з якого городяни пили воду.

Вздовж лівої бічної стіни костелу Воздвиження Святого Хреста, на якій знаходиться сонячний годинник, тягнеться вулиця Бетховена. Пройдіть нею до площі Філармонії. По дорозі зверніть увагу на старі металеві електричні стовпчики, які збереглися ще з австрійських часів. До речі, електричне освітлення у Чернівцях з'явилося у 1896 р., а наступного року вулицями міста пішов трамвай.

■ Площа Філармонії

Одним із найстаріших майданів середмістя, який розквіт за австрійської доби, є площа Філармонії. Історія цього майдану сягає кінця XVIII ст., коли тут розташовувався ринок, де торгували переважно мукою. Звідси і перша його назва – Мучний, чи, по-німецьки, Мельпляц. Окрім торжища, тоді тут знаходилися військові склади та крайова в'язниця, які знесли в середині XIX ст., коли майдан забудовувався житловими двоповерховими кам'яницями. Площа стала набирати пристойного вигляду, тож її вподобали чернівецькі меломани, які плекали мрію про власне концертне приміщення. У 1880 р., після зведення тут будинку Музичного

товариства, площу перейменували на честь кронпринца Рудольфа – Рудольфспляц. До слова, сам кронпринц провідав Чернівці дещо згодом, у липні 1887 р.

Головною спорудою архітектурного ансамблю майдану, яка визначила сучасну назву площі, є колишня будівля Музичного товариства – сьогоднішня **16** **обласна філармонія**. Ще у 1862 році городяни створили «Товариство сприяння музичному мистецтву». Назустріч шанувальникам музики пішла й міська влада – 21 червня 1873 р. Чернівецький магістрат ухвалив виділити Музичному товариству під будівництво земельну ділянку в східній частині тодішнього Мучного майдану. Тут 29 травня 1876 р. було урочисто закладено наріжний камінь у фундамент майбутньої споруди, а у листопаді 1877 року на сьогоднішній площі Філармонії урочисто відкрили будинок Музичного товариства.

Для художнього оформлення інтер'єрів будівлі Музичного товариства було запрошено віденського маляра професора Карла Йобста, який тоді розписував семінарську церкву Трьох Святителів у Митрополичій резиденції. Буковинський краєзнавець і літератор Л.А. Сіміґінович-Штауфе так описав враження, яке справила на нього робота пензля віденського художника: «Усім, хто нині заходить до зали Товариства, всміхається найчудовіший розпис; кожен відчуває себе духовно піднесеним, спостерігаючи за твором геніального майстра. На чудовій розкішній стелі, в обрамленні вінків, представлені емблеми музики, вітражі на вікнах, розписи на колонах, у гірляндах квітів – імена найвидатніших композиторів».

У приміщенні філармонії в різні часи виступали знаменитості, які гастролювали чи працювали в Чернівцях, про що сповіщають пам'ятні дошки на фасаді. На одній із них вміщено погрудне зображення видатного українського композитора Миколи Лисенка, який неодноразово з великим тріумфом давав тут концерти. У різні часи тут виступали золотий голос України Соломія Крушельницька, піаніст Артур Рубінштейн, співак із європейським ім'ям 1930-х, уродженець Буковини Йозеф Шмідт, володарі незрівнянних голосів Енріко Карузо й Пауль Морґанс, французький скрипаль Жак Тібо та інші. У Чернівецькій обласній філармонії працювала відома єврейська артистка Сіді Таль; тут починали своє сходження на велику сцену народні артисти України Софія Ротару, Назарій Яремчук, Василь Зінкевич, Павло Дворський та інші відомі співаки.

На рубежі століть, впродовж «золотих» десятиліть модерну, довкола майдану вирости нові будівлі, які склали гідне сусідство будівлі Музичного товариства. Завдяки їм Рудольфспляц набув справді європейського вигляду. Протягом 1905-1906 рр. на південному боці площі коштом місцевих міщан Йозефа Ландау та Макса Майснера постав у стилі віденської сецесії розкішний чотириповерховий будинок із кутовою вежею-еркером – **17** **готель «Брістоль»**, що став архітектурною домікантою площі й усього прилеглого кварталу. Міські легенди подекують, що в його номерах приймали своїх гостей найдорожчі чернівецькі повії. У цоколі готелю розташовувався ресторан, де задоволені життям гості розтринькували гроші. Від тих часів зберігся розкішний

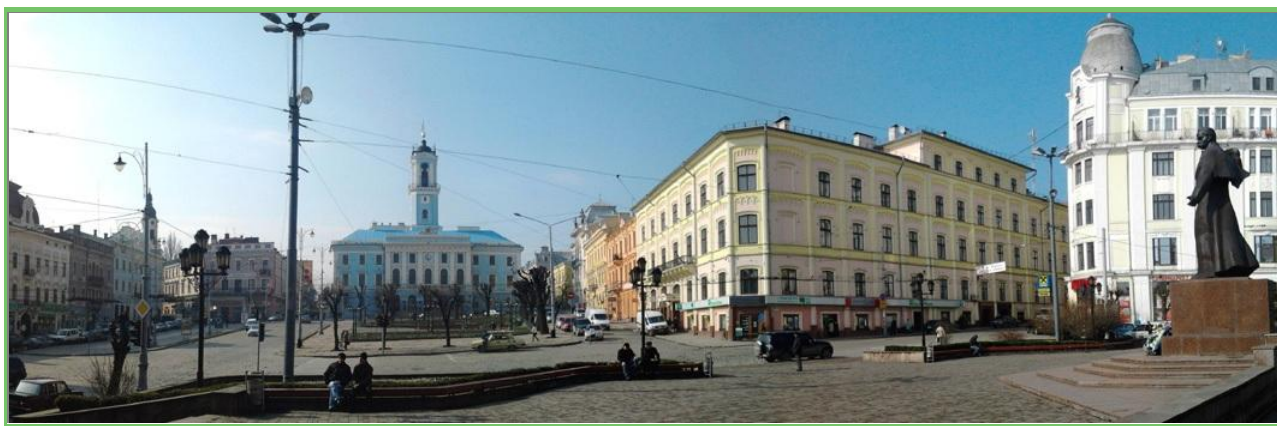
сецесійний напис «Hotel Bristol» угорі на фасаді та дах під червоною черепицею. Сьогодні тут знаходиться гуртожиток Чернівецького медінституту, а перший поверх займає кафе «Картопляна хата».

Свого сучасного вигляду площа Філармонії набула в результаті реконструкції 2004-2005 рр. Після знесення Критого ринку, що з'явився на майдані у 1930-х роках, на його місці амфітеатром облаштували просторий майданчик з музичним фонтаном посередині, який підсвічується увечері. Біля колишнього готелю «Брістоль» розбили скверик зі стильною металевою колонкою для води австрійського часу.

Обійдіть будівлю філармонії з правого боку по вулиці Чайковського та ознайомтеся з меморіальними дошками на її бічній стіні. Там, де будівля філармонії закінчується, поверніть праворуч на вул. Худякова та пройдіть нею до Центральної площі. По дорозі з лівого боку зверніть увагу на споруду Головного поштамту, збудовану наприкінці XIX ст. у стилі італійського відродження.

■ Центральна площа

Центр Чернівців уособлює Центральна площа, у минулому майдан Ринок або Рінг'пляц, що є серцем міста ось уже майже два століття. Площа справді є центральною – від неї як промінці розходяться врізноміч майже всі головні вулиці міста: Головна, Руська, Університетська, І. Франка, О. Кобилянської та ін.

Ідея створення площі зародилась у самого австрійського цісаря Йосифа II. У 1786 р. під час відвідин Чернівців він запропонував створити на тодішній південній околиці міста просторий майдан, де працював би ринок і можна було б проводити ярмарки. Але через те, що тоді на тому місці знаходилися розрізнені приватні ділянки близько десятка городян, які місцевій владі довелося викупувати, створення майдану рухалося поволі. Втім, уже приблизно від 1790 р., ще до завершення впорядкування площі, тут було торжище, яке на багато років визначило характер майдану і надало йому назву «площа Ринок». А вже принаймні в перші десятиліття XIX ст. майдан набув статусу головного, про що зазначив цісар Франц I у своєму щоденнику під час подорожі містом у серпні 1817 р.

Архітектурний ансамбль майдану Ринок, що почав формуватися на рубежі XVIII-XIX ст., став уособлювати нове обличчя міста. Однак справді європейського вигляду

площа набула лише після спорудження тут у 40-х роках XIX ст. ратуші, яка назавжди закріпила за майданом статус центру Чернівців й головного осередку міського життя.

Розмови про будівництво **1** міської ратуші велися з 1825 року і лише 19 квітня 1843 р. в присутності поважних гостей зі столиці було закладено перший камінь у фундамент майбутнього магістрату. Будівельні роботи велися під керівництвом окружного інженера Адольфа Маріна й наглядом камерального архітектора Андреаса Микулича. За 4 роки в центрі Чернівців постала ошатна споруда в стилі пізнього класицизму з високою баштою та внутрішнім двориком. По старій європейській традиції ратуша поєднує два об'єми: великий горизонтальний об'єм самої будівлі з акцентованим на тлі фасаду ризалітом, який увінчується рельєфним щитом з гербом міста; та вертикальний об'єм у вигляді 50-метрової двоярусної вежі з балконом і годинником. По цьому годиннику магістрат довгі роки звиряв час з Віднем, аж поки Чернівці не отримали самоврядування.

З балкону, що з усіх боків оточує вежу, добре видно старе місто. Звичайно, балкон в ті часи не слугував майданчиком для огляду околиць, а мав цілком практичне призначення: був місцем пожежного дозору. Сьогодні з балкона вежі кожної днини, рівно о 12-ій, на всі чотири сторони міста лунає мелодія «Марічки», яку виграє на трубі сурмач у буковинському народному вбранні.

Шпиль вежі з мідною позолоченою кулею за австрійської доби увінчувала «пташка» – двоголовий габсбурзький орел. У роки Першої світової війни, коли місто неодноразово переходило з рук у руки, «пташку» демонтували. Відтоді на шпилі змінилося чимало прапорів, як і написів на фронтоні будівлі. Але ратуша незмінно слугувала городянам центром міського самоврядування.

Впродовж 1900-1901 рр. поруч з ратушею постала імпазантна триповерхова споруда дирекції Буковинської ощадної каси, у якій сьогодні знаходиться **22** художній музей. Вона була зведена за проектом талановитого учня Отто Вагнера віденського архітектора Губерта Гесснера. Ця будівля по праву вважається класичним зразком віденської сецесії, однією з найбільш вишуканих пам'яток модерну у Центрально-Східній Європі. Споруда має чіткі симетрії фасаду, на тлі якого трохи виступає центральний ризаліт, що увінчується аттиком з двома скульптурами по краях. Серед оздоб фасаду виділяється майолікове панно, яке прикрашає верхню частину центрального ризаліту. На панно зображені алегоричні постаті, що символізують провінції Австро-Угорщини. Буковина на ньому представлена юнаком в козячій шкурі.

Споруда вражає й не менш витонченою красою інтер'єрів, в оформленні яких віртуозно поєднані скульптура, живопис, ліпнина, вітражі, художній метал. У внутрішньому оздоблюванні будівлі брав участь знаний український художник Микола Івасюк. Його пензлю належить картина на міфологічний сюжет, яка й досі прикрашає стелю.

Експозиція художнього музею дозволяє простежити розвиток живопису на Буковині протягом двох останніх століть. Класична школа представлена полотнами Юстина Пігуляка, Миколи Івасюка, Євгена Максимовича, Августи Кохановської та інших художників, чії твори прикрашають музеї та картинні галереї багатьох європейських міст.

За австрійської доби ряд будинків Центральної площі слугували готелями і ресторанами. Найбільш відомий серед них був готель «Під Чорним Орлом» – сьогоднішній головний корпус торговельно-економічного інституту. У ресторані готелю полюбили збиратися чернівецькі «вершки суспільства», а його зала слугувала сценою для театральних вистав. Як свідчить меморіальна дошка на фасаді, тут у 1860 р. молодий Юрій Федькович познайомився з творами Тараса Шевченка, й відтоді присвятив себе служінню українській літературі.

Напроти колишнього готелю «Під Чорним Орлом» у 1910 р. постала розкішна п'ятиповерхова будівля **20** готелю «Золотий Лев». Сьогодні тут розмістилися магазини та житлові приміщення, а також кафедри і гуртожиток університету. Про колишній готель нагадує лише барельєф лева, що завмер навстоячки у геральдичній позі угорі на фасаді кутової башти.

Попри свою давню історію, ансамбль Центральної площі набув свого завершення зовсім нещодавно. У травні 1999 р. тут було урочисто відкрито монумент Тарасові Шевченку.

Промінцем від Центральної площі тягнеться вулиця Ольги Кобилянської. На її початок Вам вкаже граційна кутова вежа колишньої кав'ярні «Габсбург», яка височіє ліворуч від Ратуші. Прогуляйтеся цією єдиною в Чернівцях пішохідною вулицею, а по дорозі загляньте у внутрішні подвір'я, зокрема будинку під № 22.

■ Вулиця Ольги Кобилянської

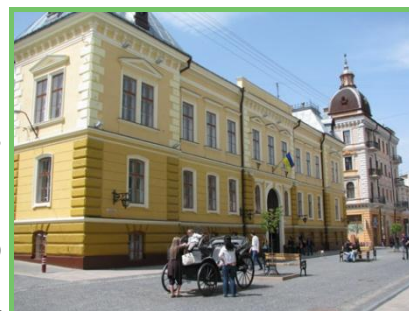
Промінцем від Центральної площі тягнеться вулиця Ольги Кобилянської – єдина у Чернівцях пішохідна вулиця. Дата народження тодішньої Молодіївської, а пізніше Панської вулиці відома точно: в 1786 році на розі Центральної площі та теперішньої Кобилянської був закладений перший мурований будинок, а перед тим на його місці довелося викорчувати чимало пеньків. На початку ХХ ст. старожитні хатки були витіснені дво- і триповерховими стильними кам'яницями, а саму вулицю забрукували. Ще живі ті чернівчани, котрі пам'ятають, як тодішню Панську двірники мили по кілька разів на день водою з милом, а поліціант примушував кожного «нечупару» з брудним вуттям гарно витерти ноги, перш ніж ступити на бруку.

Одразу на початку тодішньої Панської вулиці у 1898 р. постала розкішна кам'яниця, у якій розташувалась елітна **23** кав'ярня «Габсбург». Пізніше тут був заснований «Клуб шанувальників кави», де шановне панство полюбляло за філіжанкою кави вести бесіди на шляхетні теми. Така атмосфера сприяла народженню поетів, філософів і музикантів. І ця атмосфера підкупила Лесю Українку, яка гостювала у Ольги Кобилянської та вперше пила каву саме у Чернівцях.

Споруда колишньої кав'ярні «Габсбург» надзвичайно гарна. Її кут, що виходить на Центральну площу, увінчує граційна вежа, а на фасаді по вулиці О. Кобилянської над вікнами першого поверху усміхнені маскарони чергуються з маскаронами бородатими та суворими. Сьогодні у цій будівлі знаходиться управління Національного банку України.

Посередині вулиці О. Кобилянської знаходиться будівля колишньої Дирекції володінь Православного релігійного фонду. Нині тут розмістився **24** краєзнавчий музей, заснований ще у 1863 році, – один з найстаріших музеїв України. У його фондосховищах зберігається майже 90 тис. експонатів: колекція стародруків, у тому числі Острозька Біблія Івана Федорова; велика та гарно підібрана збірка етнографічних матеріалів, нумізматики, писанкарства, предметів побуту населення Чернівецької області; дуже цінна колекція пам'яток археології та багато іншого.

Поруч з Краєзнавчим музеєм знаходиться одна з наймонументальніших споруд міста – Кафедральний собор Святого Духа. Проте не затримуйтеся біля нього – Ви його відвідаєте пізніше. Натомість одразу після собору на перехресті поверніть ліворуч і вулицею Вірменською спустіться до Вірменської церкви.

25 Вірменська церква. У середині ХІХ ст. у чернівецьких вірмен-католиків визріла потреба мати свій храм. Для його проектування був запрошений чеський архітектор Йозеф Главка, який тоді працював над Резиденцією Буковинських митрополитів. Будівництво церкви розпочалось у 1869 р. в історичному вірменському кварталі, а 9 жовтня 1875 р. творіння геніального Главки було урочисто освячене на честь Святих Апостолів Петра і Павла.

В архітектурній композиції Вірменської церкви Йозеф Главка

оригінально поєднав елементи романського, візантійського й готичного стилів, характерні для середньовічних буковинських монастирів, із традиціями вірменського культового зодчества. Завдяки чудовій акустиці храм від самого початку використовували як концертну залу: тут влаштовували вечори церковного співу і музики, звучав орган. Сьогодні у колишній церкві знаходиться органний зал Чернівецької обласної філармонії.

Біля Вірменської церкви поверніть праворуч з вул. Вірменської на вулицю Українську та пройдіть нею до першого перехрестя. Тут знову поверніть праворуч і вулицею Челюскінців поверніться на вул. О. Кобилянської.

Майже у самому кінці вулиці О. Кобилянської знаходиться один із осередків багатонаціонального культурного середовища «габсбурзьких» Чернівців – **31 Німецький Народний Дім**. Він був збудований у 1910 р. за проектом судетського німця Густава Фріча. Обраний ним стиль можна визначити як модерн з мотивами німецької народної архітектури, переосмисленої в дусі неоромантизму.

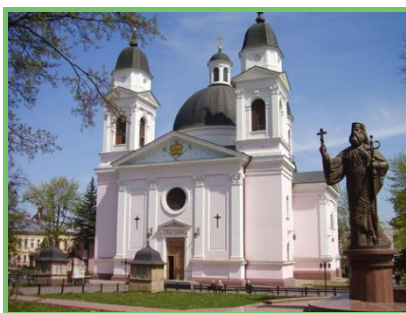

Відомий публіцист Ізраель Халфен колись так описав цей заклад: «На Панській вулиці урочисто стоїть Німецький Дім з ошатними фронтонами, чорно-біло-червоним мальовидлом на стінах й облицьованою деревом пивничкою на першому поверсі». Тут знаходилися кав'ярня та ресторан, де можна було зануритися в атмосферу справжньої німецької кнайпи. Крім того, Дім мав велику старонімецьку залу, яку охоче винаймали громадські та приватні товариства для проведення різноманітних заходів.

У наш час в історичній будівлі Німецького Дому діє Товариство австрійсько-німецької культури «Відродження», яке розмістилося на першому поверсі у правому крилі. На верхньому поверсі будинку знаходиться меморіальний зал Георгія Дроздовського – видатного австрійського письменника, уродженця Чернівців.

Верніться вулицею О. Кобилянської до перехрестя, звідки Ви спускалися до Вірменської церкви. Поверніть тут ліворуч на вулицю Кафедральну та відвідайте Кафедральний собор Святого Духа. На його подвір'ї, ліворуч від головного входу, є безкоштовний туалет **WC**.

33 Кафедральний собор Святого Духа. Перший камінь у його фундамент був закладений у липні 1844 року. Будівництво велось під наглядом крайового інженера А. Маріна та віденського архітектора А. Рьоля, а у 1860 році за проектом Йосефа Главки було перебудовано фасад храму. Через 20 років після початку робіт у липні 1864 р. владика Євген Гакман освятив Кафедральний собор. Проте внутрішні оздоблювальні роботи продовжувались аж до кінця століття. Так, ще у 1892-1896 рр. група художників із Відня розписувала стіни.

Собор вражає своєю величною красою. Він побудований у стилі італійського Ренесансу, причому за основу був узятий один з проектів Петербурзького Ісаївського Собору, подарований єпископу Є. Гакману під час його паломництва до Троїце-Сергієвої Лаври. Домінантою архітектурної композиції собору є монументальний купол заввишки 46 м. Крім нього церкву увінчують ще два куполи, а також дві вежі-дзвіниці угорі з боків фасаду.

У Кафедральному соборі зберігається ряд православних реліквій: раки з частинками мощів святої великомучениці Варвари, святого великомученика Пантелеймона, преподобного Іова, ігумена Почаївського; виносний дубовий хрест із часткою Животворного Древа, освячений у храмі Воскресіння Господнього в Єрусалимі. У березні 2006 року біля собору було встановлено пам'ятник першому митрополиту Буковинської православної митрополії Євгену Гакману.

Перейдіть вулицю Головну та пройдіть далі по вул. Кафедральній до Соборної площі. По дорозі зверніть увагу на Костел Серце Ісуса, що буде з лівого боку в кінці вул. Поповича, а також на будівлю колишньої Крайової управи Буковини.

36 Костел Серце Ісуса. Потреба у будівництві нового та просторішого храму визріла серед чернівецьких римо-католиків ще у середині XIX ст. Проте лише у 1894 р., завдяки клопотанню місіонерів ордену єзуїтів, було зведено монастирський комплекс із стильним костелом, який освятили на честь Пресвятого Серця Господа Ісуса. Проект храму розробив професор Йозеф Ляйцнер – директор Чернівецької школи ремесел. Костел був побудований на зразок кращих готичних храмів Центрально-Східної Європи: мав стрункі неоготичні форми, витончений інтер'єр, різнобарвні вітражі. Завдяки своєму незвичному для православного краю виглядові храм Серця Ісуса одразу ж став однією з архітектурних

родзинок столиці Буковини. За радянської доби будівлю єзуїтського костелу влада спершу передала Православній церкві, але потім тут розмістився Державний архів Чернівецької області. Нині прийняте рішення повернути культову споруду релігійній громаді міста.

Соборна площа, у минулому Австріяпляц, є найвищою точкою старого міста – 225 м над рівнем моря. Колишня назва площі пов'язана з монументом Австрії, який був споруджений у 1875 р. з нагоди сторіччя приєднання Буковини до імперії Габсбургів і знесений румунською владою після Першої світової війни. До архітектурного ансамблю Соборної площі також належить пам'ятник радянським воякам, загиблим у Другій світовій війні, споруджений у 1946 р. на місці недобудованого румунського військового меморіалу.

Від Соборної площі пройдіть повз пам'ятник загиблим радянським воякам по вул. Червоноармійській до вул. Головної. На розі цих вулиць знаходиться розколота брила з дерев'яним хрестом – все, що залишилося від пам'ятника полеглим солдатам 41-го піхотного полку австрійського війська, сформованого буковинцями, знесеного радянською владою у 1949 р. Спустіться трохи вулицею Головною й одразу після готелю «Київ», що буде з лівого боку, поверніть ліворуч і пройдіть Готельним провулком до вул. І. Франка. Трохи спустіться по ній праворуч і одразу поверніть ліворуч на вул. А. Міцкевича, а потім – праворуч на вул. М. Ватутіна. По вул. М. Ватутіна пройдіть до Театральної площі, по дорозі зверніть увагу на будівлю колишнього Палацу юстиції, що буде на початку вулиці з лівого боку.

② **Обласна адміністрація.** Ця будівля була споруджена у 1904-1906 роках як Палац юстиції: тоді тут знаходилися крайовий суд і палата адвокатів. Автор проекту віденський архітектор Франц Сковрон у загальному образі споруди стилізував ренесансний флорентійський палац XV ст., але переосмислений у дусі модерну. В облицюванні зовнішніх стін будівлі використана червона та зелена глазурована цегла, фасад прикрашають різнокольорові майолікові вставки з квітами і написами латинню «lex» – закон. Обласну адміністрацію охороняють два величних леви, що спокійно сидять по боках головного входу в будівлю. Кожен з них притримує перед собою передніми лапами картуш. Саме тому цю кам'яницю ще називають «будинком із левами».

■ Театральна площа

Наприкінці XVIII ст. там, де тепер Театральна площа, була околиця міста, за якою починався густий ліс. Пізніше тут знаходилися військові склади з провіантом, які були знесені на початку XX ст., коли на площі розпочалась активна забудова. У середині XIX ст. на майдані торгували зерном. Пізніше торгівлю зерном перенесли в інше місце, а натомість майдан облюбували торговці рибою, тож він став називатися Рибним – Фішпляцом. Наприкінці XIX ст. цю площу офіційно назвали на честь монаршої особи ім'ям Єлизавети. До початку XX ст., попри пишну назву, Єлизаветпляц залишався пересічним базарним майданом, куди городяни навідувалися хіба що для купівлі харчів. Перевтілення цієї містечково-базарної площі в імпазантний і стильний європейський майдан відбулося завдяки спорудженню тут у 1904-1905 рр. нового міського театру.

Споруда ⑤ **музично-драматичного театру** є однією з найвідоміших пам'яток архітектури, яка прикрашає місто уже понад сто років. Чернівецький театр – творіння знаменитої віденської фірми Фельнера і Гельмера, відомої в Європі спорудженням 43 театрів, серед яких Віденська та Одеська опери. Він постав за якихось два роки та у своїй красі не поступався перед кращими театрами Європи. Про це втілення мистецьких амбіцій чернівчан гарно висловився австрійський публіцист Г. Гайнцен: «Чернівецький театр

– це мрія з оксамиту і золота, спроектована віденськими архітекторами Гельмером і Фельнером. І все ж їх запросили на роботу в Чернівці лише після того, як за їхніми проектами були споруджені театри у Відні й Одесі. Чернівецький театр – то пам'ятник обізнаним із культурою чернівчанам, які понад усе боялись набути репутації провінції і прагнули ні в чому не поступатися шановному метрополю Відню».

Перший камінь у фундамент майбутнього театру був закладений 1 серпня 1904 р., а вже 3 жовтня 1905 р. відбулося його урочисте відкриття. Театр побудований у стилі віденської сецесії з переважанням елементів стилю ренесанс. Фасад споруди прикрашає арковий портал з двома парами колон з боків та скульптурною композицією з Аполлоном із лютнею в оточенні персонажів античних драм. Над вікнами фасаду в обрамленні муз встановлені барельєфні медальйони Вільяма Шекспіра та Ріхарда Вагнера. В тимпанах над вікнами бічних стін розташовані мармурові бюсти видатних діячів світової культури. Декор інтер'єру виконано в стилі бароко з поєднанням білих і золотих тонів, що надає йому елегантності. Фойє та зала для глядачів пишно оздоблені різьбленням та неobarоковими скульптурами. Колись перед театром стояв пам'ятник Шіллеру, сьогодні на цьому місці сидить бронзова Ольга Кобилянська, чиє ім'я носить тепер театр.

У 1908 р. праворуч від театру постала вишукана чотириповерхова будівля у стилі модерн з домішками бароко і ренесансу, в якій розташувався **4 Єврейський народний дім** – Юдішесхауз. Споруда має два фасади: один виходить на вулицю Штейнберга, другий – на Театральну площу. На фасаді, що виходить на Театральну площу, створено архітектурно-художній образ: чотири атланти несуть на собі два верхні поверхи, прикрашені композицією з чотирьох колон і арки. У цьому образі можна побачити вільно трактоване зображення єврейського священного ковчега Завіту.

Поява Єврейського дому гармонійно доповнила картину розмаїття національного життя австрійських Чернівців, представленого на той час народними домами української, румунської, польської та німецької громад. Юдішесхауз відібрали в єврейській громаді міста, коли на ратуші почали змінюватися державні прапори. Єврейські громадські організації повернулися до свого народного дому лише на початку 90-х, в незалежній Україні. Вони розмістилися на першому поверсі, решту приміщень Єврейського дому займає міський палац культури.

Ліворуч від театру вздовж всієї площі розмістилася величава чотириповерхова споруда колишньої Торгово-ремісничої палати, в якій тепер знаходиться **3 Медична академія**. Вона постала у 1909 р., звузивши таким чином театральну площу не менш як на третину. Палата була побудована у стилі віденської сецесії, чим склала гідну компанію іншим модерним спорудам Театральної площі. Про її колишнє призначення свідчить аттик на фасаді, у центрі якого розміщені скульптури античних богів – покровителів торгівлі та ремесел Меркурія і Геї. Вони тримають у своїх руках роги достатку. На фасаді над вікнами другого поверху розташовані емалеві щити із зображенням символів ремесел.

У 2000 році на Театральній площі заснували «**Алею зірок**» – майстрів мистецтв Буковини. Під час відкриття Алеї «засвітили» 31 зірку. За 7 років на ній з'явилося 9 імен, а у 2008 р. засвітили ще 4 зірки. Тут зібрано десятки славетних імен співаків і музикантів, які розпочинали своє сходження на велику сцену в Чернівцях. Серед них є постаті, які добре відомі як в Україні, так і в усій Європі.

Обійдіть театр з правого боку, позаду нього поверніть праворуч на вулицю Гете і по ній спустіться до перехрестя з вул. Університетською. Тут поверніть ліворуч і пройдіть вулицею Університетською до колишньої Резиденції православних митрополитів Буковини і Далмації, де сьогодні знаходиться Чернівецький національний університет. На початку по дорозі з правого боку зверніть увагу на перший корпус університету, відкритий у жовтні 1875 р. указом цісаря Австро-Угорщини Франса Йосифа, про що свідчить меморіальна дошка на його фасаді. Потрапити на територію університету можна до 5 години, заплативши 5 грн. з особи черговому на вхідній брамі. Щоб оглянути внутрішні приміщення Резиденції Буковинських митрополитів, слід замовити екскурсію.

■ Університет

Серед визначних пам'яток Чернівців особливе місце посідає архітектурний ансамбль колишньої **Резиденції православних митрополитів Буковини і Далмації**, включений до всесвітньої культурної спадщини UNESCO. Він був побудований на місці старого єпископського будинку в 1864-1882 рр. Нині тут розмістилися центральні корпуси Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича. Цей унікальний архітектурний ансамбль з'явився на світ завдяки зусиллям єпископа Євгена Гакмана. У 1863 р. він домогся від австрійського цісаря дозволу на будівництво нової просторої резиденції, гідної столиці Буковини. Наступного року, одразу після освячення Кафедрального Свято-Духівського собору, владика Гакман уже заклав наріжний камінь у фундамент майбутньої резиденції.

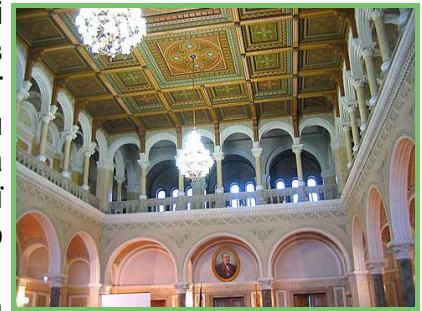

Проект архітектурного ансамблю виконав відомий чеський учений, архітектор, академік Йосеф Главка. Він спроектував нетрадиційний комплекс споруд у дусі еkleктики з переважанням елементів візантійського та романського стилів. Цей проект неодноразово займав призові місця на відомих конкурсах архітекторів і був, зокрема, відзначений на Всесвітній виставці у Парижі. Композиція ансамблю досить складна, але при цьому

відзначається чіткістю планування. Вона складається з трьох монументальних споруд-корпусів: головного, духовної семінарії разом із церквою Трьох Святителів, пресвітерія.

У **головному корпусі** (нині центральний V корпус, у якому розміщені ректорат і факультет іноземних мов) знаходився осідок митрополита з просторими апартаментами, де він працював і відпочивав, та розкішними залами, у яких він влаштовував аудієнцію для високих гостей і де відбувалися єпархіальні засідання. У куті лівого крила корпусу розмістилася домашня церква владики – каплиця Івана Сучавського, з якої власно і розпочалося будівництво всієї Резиденції.

Серед приміщень головного корпусу своє красою і величчю вражає Синодальна зала, одна з найгарніших в Європі. Вона була оздоблена мармуром (звідси її теперішня назва – Мармурова) і обставлена бічними галереями колон, на які спиралася декорована орнаментикою дерев'яна стеля. Враження неземної величі посилювали й коридори з мармуровою мозаїкою на підлозі та розмальованими стелями у формі куполів. На жаль, у 1944 р. Синодальна зала була пошкоджена пожежею. У вогнищі постраждали не лише інтер'єри, але й загинула синодальна бібліотека, що містила унікальні стародруки та архіви. Теперішній вигляд Мармурової зали – лише копія, створена реставраторами.

Проте пожежа змилостивилась над Залом засідань Священного синоду (теперішня Червона зала). Її інтер'єр зберігся у первісному вигляді. Стіни Червоної зали оздоблені китайським шовком, дерев'яна стеля декорована орнаментом, а підлога встелена паркетом з червоного бука, дуба та зеленої липи. На одній зі стін висять величезні венеціанські дзеркала. Створені за старовинною технологією вони нараховують аж п'ять шарів срібла.

Ліворуч від входу до Резиденції у теперішньому VI корпусі університету знаходилися два духовні навчальні заклади. Одним із них була **духовна семінарія**, створена у Чернівцях ще у 1828 р. Вона займала другий поверх будівлі, а перший поверх з ініціативи митрополита було передано під потреби греко-православного теологічного факультету щойно відкритого Чернівецького університету.

Підковоподібний семінарський корпус з трьох боків оточує **церкву Трьох Святителів**. Перший камінь у фундамент храму заклад владика Євген Гакман у квітні 1867 р. Над його інтер'єром працювало кілька фахівців високого рівня. Церкву розписував маляр-професор із Відня Карл Йобст. Його пензлю належать темперні розписи з біблійними сюжетами. Завдяки чудовій акустиці до храму залюбки приходили послухати службу чернівецькі шанувальники церковного співу, які нині знову отримали таку нагоду.

У 1993 р. після часів радянського атеїзму було відновлено теологічне відділення у складі філософсько-теологічного факультету Чернівецького університету, яке розмістилося на першому поверсі семінарського корпусу, а у церкві Трьох Святителів відродилися богослужіння, які так само проводять студенти-теологи та їхні духовні наставники-викладачі.

У корпусі, що праворуч від центрального входу (нині ІV корпус університету, де тепер розміщений географічний факультет), знаходилися дяківська школа, архидієцезальний музей та фабрика свічок. Дах історичної будівлі **пресвітерія**, як і всієї Резиденції, вкритий орнаментованою черепицею на зразок буковинських народних візерунків. Посередині корпусу над головним входом височіє вежа з годинником та куполом, який по колу оздоблений зірками Давида. У такий спосіб увіковічили пам'ять про грошову допомогу, надану буковинській православної митрополії єврейською громадою міста. Адже потрібну для будівництва Резиденції астрономічну суму – 1,8 млн. гульденів самі православні зібрати б не змогли.

Навпроти входу до Університету знаходиться кінцева зупинка кількох тролейбусних маршрутів. Сядьте на тролейбус № 2 або № 4 і проїдьте до зупинки «Садовського» – третя, не рахуючи кінцеву. Вам виходити одразу після Центральної площі, на якій Ви вже були, так що легко зорієнтуєтесь. Тут на розі вулиць Руської та Ломоносова

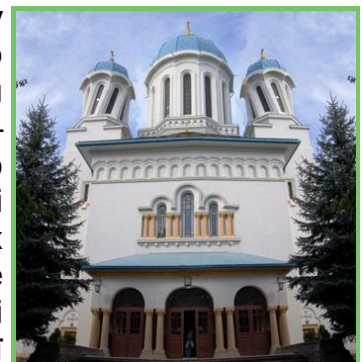
знаходиться, побудована у стилі українського бароко, Успенська греко-католицька церква. Пройдіть трохи вперед вулицею Руською та з лівого боку побачите Миколаївський кафедральний собор, зведений за зразком румунської культової архітектури, на що вказують «кручені» бані храму. Позаду нього на вулиці Сагайдачного знаходиться найдавніша культова пам'ятка міста – дерев'яна церква Святого Миколая. Тут наша прогулянка добігає кінця. До речі, по вулиці Сагайдачного можна повернутися на Турецьку площу.

27 Успенська греко-католицька церква. На перших порах греко-католицька громада Чернівців ходила молитися до римо-католицького костелу Воздвиження Святого Хреста, де мала свій вівтар. У 1820 р. заможний городянин Тадей Туркул надав для майбутнього уніатського храму власну ділянку, яка знаходилася неподалік на схід від майдану Ринок, й пожертвував на будівництво значні кошти. Трохи більше як через рік, 10 червня 1821 р., чернівецькі греко-католики урочисто увійшли до свого нового храму.

Простоявши понад сто років, церква була істотно перебудована у стилі українського бароко за проектом відомого вченого та політика, чернівчанина Володимира Залозецького. У 1937 р. оновлений храм був освячений на честь великого церковного святого Успіня Пресвятої Богородиці, надзвичайно шанованого в українській церковній календарній традиції.

28 Миколаївський кафедральний собор. Православну румунську національну традицію на Буковині уособлює Собор Святого Миколая. Він був побудований у 1939 р. за зразком одного із шедеврів румунського середньовічного зодчества – храму в Куртя-де-Арджеш. На зв'язок із румунською культовою архітектурою вказують оригінальні «кручені» бані церкви. Цьому собору випало бути одним із небагатьох чернівецьких храмів, який за радянської доби не закрили, і де не переривалося служіння Богу. Завдяки цьому всередині зберігся самотній інтер'єр буковинської церкви першої

половини ХХ ст., зокрема старовинний різний іконостас та вітражі під банями. Також вціліли мощі Святих мучеників, ікони, бронзове панікадило, підсвічники та інше церковне начиння.

29 Миколаївська церква. З усіх старовинних храмів Чернівців молдавсько-турецької доби на своєму первісному місці залишилися лише дерев'яна церква Святого Миколая, яка постала у 1607 р. на міській околиці при «дорозі на Горечу». Стиль Миколаївської церкви характеризується як «хатній» тип, притаманний Буковині тих часів. За архітектурною композицією – це однорівнева споруда без купола, стіни якої складені з дубових брусів у зруб, а дах покритий дранкою та увінчаний трьома кованими хрестами. Спочатку поблизу церкви стояла дерев'яна дзвіниця на три дзвони, а в 1868 р. на її місці спорудили муровану дзвіницю, яка збереглася до наших днів.

Міські легенди називають церкву «козацькою». Буцімто тут у різні часи молилися великі гетьмани Петро Сагайдачний під час Хотинської війни 1621 р. та Іван Мазепа після Полтавської битви 1709 р., нібито в ній відспівували старшого сина Богдана Хмельницького.

Якщо Ви ще маєте час і бажання, то можете відвідати Музей народної архітектури та побуту, що знаходиться на східній околиці міста по вулиці Московської Олімпіади. Щоб дістатися до нього, верніться до тролейбусної зупинки біля Успенської греко-католицької церкви, тобто туди, куди Ви приїхали. Сядьте на тролейбус № 4 і проїдьте далі в тому ж напрямку до кінцевої зупинки «Музей народної архітектури». До речі, цим же тролейбусом можна повернутися від музею до центру старого міста, вийшовши одразу після Центральної площі на зупинці «кінотеатр Чернівці».

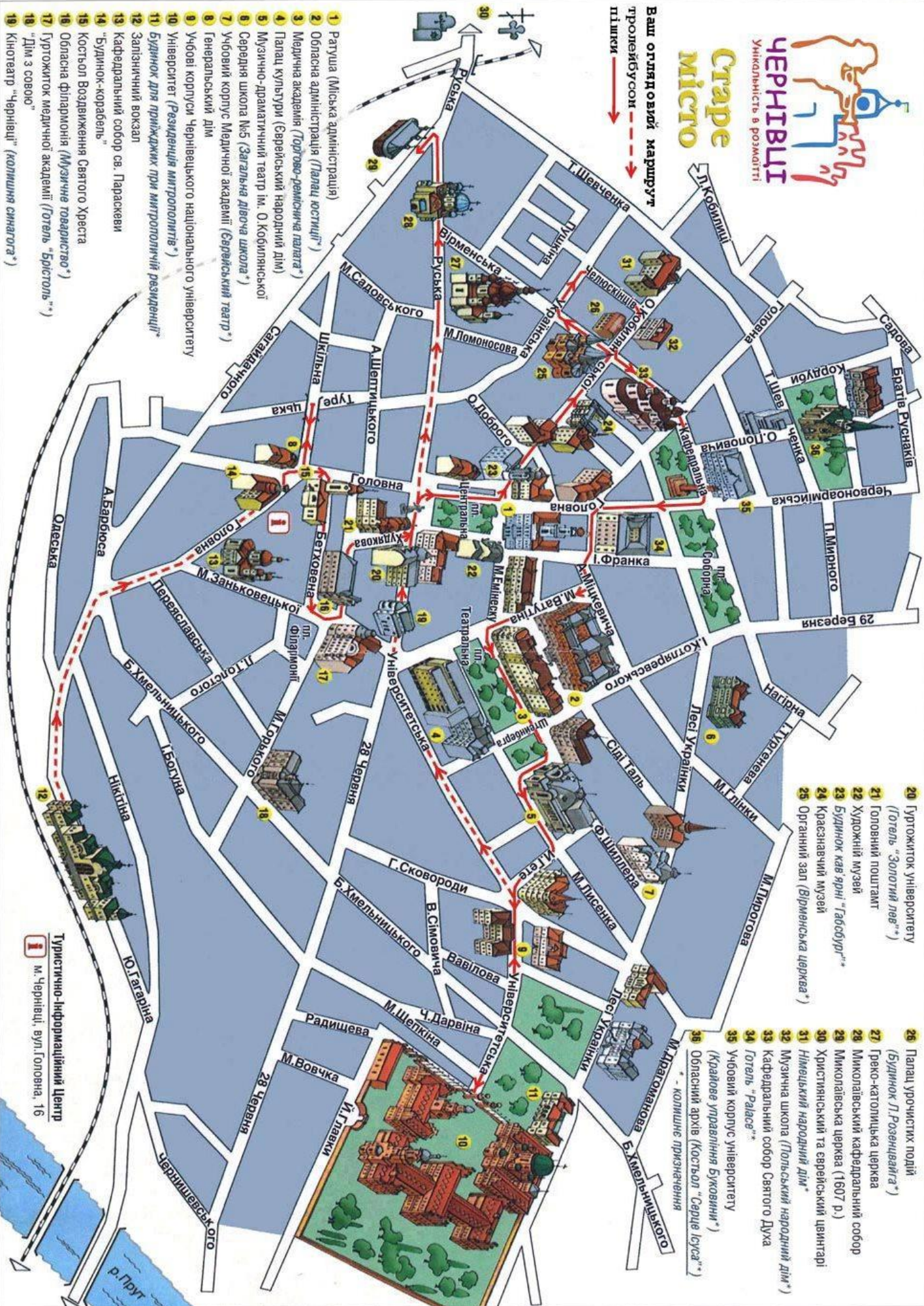

Музей народної архітектури та побуту (Режим роботи: 10⁰⁰–17⁰⁰, вихідний – понеділок). Музей був заснований у липні 1977 року й являє собою архітектурно-ландшафтний комплекс, який складається з пам'яток народної архітектури та побуту кінця XVIII – першої половини ХХ ст.

Просто неба відтворене стародавнє буковинське село, що нараховує близько 35 споруд, перевезених із різних куточків області та реконструйованих у первісному вигляді з відповідним природним оточенням: селянські садиби різних соціальних прошарків населення, млини-вітряки, кузня, корчма, сільська управа (примарія), церква з дзвіницею та ін. В середині приміщень відтворені історичні інтер'єри та експонуються предмети традиційної народної культури і побуту: знаряддя праці, колекції чоловічого і жіночого одягу, вишивки, килими, народні прикраси, вироби декоративно-прикладного мистецтва, предмети культури, книги, документи, фотографії.

Старе місто

Ваш оглядовий маршрут тролейбусом — пішки

- 1 Рагуша (Міська адміністрація)
- 2 Обласна адміністрація (Палац юстиції*)
- 3 Меричня академія (Горько-ремсина палата*)
- 4 Палац культури (Єврейський народний дім)
- 5 Музично-драматичний театр ім. О.Кобилянської
- 6 Середня школа №5 (Загальна дівоча школа*)
- 7 Учбовий корпус Медичної академії (Єврейський театр*)
- 8 Генеральський дім
- 9 Учбові корпуси Чернівецького національного університету
- 10 Університет (Резиденція митрополита*)
- 11 Будинок для прийжджик при митрополитській резиденції*
- 12 Залізничний вокзал
- 13 Кафедральний собор св. Параскеви
- 14 "Будинок-корабель"
- 15 Костьол Воздвиження Святого Хреста
- 16 Обласна філармонія (Музична товариство*)
- 17 Туротжиток медичної академії (Готель "Бристоль**")
- 18 "Дім з совою"
- 19 Кінотеатр "Чернівець" (колишня синагога*)

- 20 Туротжиток університету (Готель "Золотий лев**")
- 21 Головний поштамт
- 22 Художній музей
- 23 Будинок кав'ярні "Гасбургі**"
- 24 Казанавачий музей
- 25 Органний зал (Вірменська церква*)
- 26 Папач урочистих подій (Будинок Л.Розенцвайга*)
- 27 Греко-католицька церква
- 28 Миколаївський кафедральний собор
- 29 Миколаївська церква (1607 р.)
- 30 Християнський та єврейський цвинтарі
- 31 Німецький народний дім*
- 32 Музична школа (Польський народний дім*)
- 33 Кафедральний собор Святого Духа
- 34 Готель "Райасе**"
- 35 Учбовий корпус університету (Крайове управління Буквини*)
- 36 Обласний архів (Костьол "Серце Ісуса**")

Турстично-інформаційний Центр
1 м.Чернівці, вул.Головна, 16